

Referat despre cultul religios in Mesopotamia - a doua parte

Credinta intr-o "viata de dincolo" este si la mesopotamieni atestata de cultul mortilor. Un cult care uneori putea lua forme barbare ca in cazul mormintelor regale din Ur, unde in fiecare morminta au fost sacrificati in cadrul ceremoniei fenebre intre 3 si 74 de persoane curteni, servitori, soldati, muzicanti si femei din palatul regal, impodobite cu bijuterii pretioase.

Bineinteles ca acestea au fost cazuri-limita; curent insa a ramas obiceiul ca alaturi de defunct sa fie ingropate obiectele sale personale. Se credea ca dupa moarte spiritul defunctului un fel de umbra desprinsa de trup tulbura viata celor ramasi in viata, ratacind fara sa afle odihna, daca n-a fost inmor-mintat cu tot ritualul cuvenit. Daca insa i s-au facut toate onorurile funebre cuvenite, spiritul va cobori in intunecatul regat al mortilor despre care vorbeste finalul Epopeii lui Ghilgames: un barcagiu il va trece peste un riu (precum Charon peste Styx), ducandu-l in "tarimul din adincuri", in "tara de unde nu este intoarcere".

Imaginea pe care si-o faceau sumero-babilonienii despre "viata de dincolo" era teribil de dezolanta. Cu toate acestea, religia ii oferea omului sansa unei consolari; caci incepind din mileniul al II-lea î.e.n., probabil ca sub influenta spiritului semit al babilonianului, devine tot mai puternica convingerea ca suferinta este o consecinta a unei greseli savirsite, constient sau inconstient, impotriva normelor religioase sau a moralei omenesti. De aici, marea cantitate de psalmi penitentiali si tonul lor vibrant de cainta, un ton de o emotionanta, patetica sinceritate. Babilonianul era convins ca o suferinta este o pedeapsa pentru o vina. pana la elaborarea conceptiei biblice despre pacat, numai babilonienii au considerat omisiunea unei andatoriri (fata de oameni sau fata de zei), precum si lipsa de mizericordie, drept un pacat. (Dar fara sa vorbeasca niciodata de iubirea de aproapele).

La babilonieni intilnim pentru prima data in istorie ideea, tipic semita, ca durerea fizica, sau suferinta morala, sunt consecinte ale pacatului, si ca sunt cauzate de puteri malefice trimise omului de zei, puteri impotriva carora insa pot actiona exorcis-melc. "Lumea de dincolo" este o lume fara bucurii, fara sanctiuni si fara recompense. Dar nici religia babilonienilor nu prescria omului "ce bine sa faca", ci doar "ce rau sa nu faca". Morala babiloniana era o morala negativa. Unica andatorire pozitiva, clar formulata, era datoria de a rascumpara un prizonier.